

Технологічний підхід до навчання як умова підвищення якості освіти в Новій українській школі

Лекція

Гребінь С. М., к.філос.н., доцент кафедри дидактики та методик навчання природничо-математичних дисциплін

*** Питання для обговорення:**

1. Сучасні підходи до педагогічної діяльності учителя.

Компетентнісний підхід - основний орієнтир педагогічної діяльності.

2. Дидактика, її структурні елементи. Технології навчання, їх ознаки.

3. Сучасні технології навчання школярів.

* Література

- 1.** Коновалова М. В. Педагогічні технології: інструментарій, механізми, технологічна карта / М. В. Коновалова, Ю.О.Куликова, О. П. Семиволос. - Х. : Вид. група «Основа», 2016. – 96с.- (Серія «Золота педагогічна скарбниця»).
- 2.** Максименко В. П. Дидактика : курс лекцій : Навч. посіб. / В.П. Максименко. – Хмельницький : ХмЦНП, 2013. – 222 с.
- 3.** Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. – Київ : Літера ЛТД, 2018. – 160 с.
- 4.** Харченко Н. Розвиток критичного мислення. Інноваційні форми роботи для дітей і дорослих / Н. Харченко. – Київ : «Видавнича група «Шкільний світ»», 2018. – 120 с. – Серія «Бібліотека «Шкільного світу»»).
- 5.** Чайка В. М. Основи дидактики : навч. посіб. / В.М.Чайка. – К. : Академвидав, 2011. – 240 с. – (Серія «Альма-матер»).
- 6.** Чепіль М. М. Педагогічні технології / М. М. Чепіль, Н. З. Дудник. – К. : Академвидав, 2012. – 224 с.

* Сайт Міністерства
освіти і науки України
<https://mon.gov.ua/>

* Нова українська школа
<https://nus.org.ua/>

*** Сайт Міжнародного
природничого
інтерактивного
конкурсу “Колосок”**

<http://kolosok.org.ua/>

*** Сучасні методологічні підходи до шкільної освіти**

- 1. Синергетичний (самоорганізація елементів в системі).**
- 2. Системний.**
- 3. Діяльнісний.**
- 4. Праксеологічний (орієнтація на людську діяльність).**
- 5. Гуманістичний.**
- 6. Культурологічний.**
- 7. Аксіологічний (ціннісний).**
- 8. Суб'єктний.**
- 9. Акмеологічний (закономірності та механізми розвитку людини).**

***Нові освітні стандарти
ґрунтуються на:**

**«Рекомендаціях Європейського
Парламенту та Ради Європи
щодо формування ключових
компетентностей освіти
впродовж життя» (18.12.2006)**

(8 груп компетентностей)

*Компетентність

- Комбінація знань, умінь, навичок
- Особистих якостей
- Цінностей
- Поглядів
- Способів мислення

* Ключові компетентності

- Для особистої реалізації
- Для розвитку
- Для працевлаштування
- Здатні забезпечити життєвий успіх протягом всього життя
- Для соціальної інклюзії
- Для активної громадянської позиції

* 10 КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

- 1 *Спілкування державною (і іноземною у разі відмінності) мовами*
- 2 *Спілкування іноземними мовами*
- 3 *Математична компетентність*
- 4 *Основні компетентності у природничих науках і технологіях*
- 5 *Інформаційно-цифрова компетентність*
- 6 *Уміння вчитися впродовж життя*
- 7 *Ініціативність і підприємливість*
- 8 *Соціальна та громадянська компетентності*
- 9 *Обізнаність та самовираження у сфері культури*

ВИПУСКНИК ШКОЛИ І КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

“КАНВА” РОЗВИТКУ УЧНЯ. КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ І НАСКРІЗНІ ВМІННЯ

СПІЛКУВАННЯ ДЕРЖАВНОЮ (І РІДНОЮ У РАЗІ ВІДМІННОСТІ) МОВАМИ										
СПІЛКУВАННЯ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ										
МАТЕМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ										
ОСНОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРИРОДНИЧИХ НАУКАХ І ТЕХНОЛОГІЯХ										
ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВА КОМПЕНЕНТНІСТЬ										
УМІННЯ ВЧИТИСЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ										
ІНІЦІАТИВНІСТЬ І ПІДПРИЄМЛИВІСТЬ										
СОЦІАЛЬНА ТА ГРОМАДЯНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТІ										
ОБІЗНАНІСТЬ ТА САМОВИРАЖЕННЯ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ										
ЕКОЛОГІЧНА ГРАМОТНІСТЬ І ЗДОРОВЕ ЖИТТЯ										
	ВМІВНЯ ЧИТАТИ	УМІВНЯ ДОНОСИТИ ДУМКУ	КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ	ЛОГІЧНИЙ ЗАХИСТ ПОЗИЦІЇ	ІНІЦІАТИВНІСТЬ	ПРОВАЛЕННЯ РИЗИКІВ І РЕШЕННЯ	ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ	РОБОТА В КОМАНДІ	ТВОРЧІСТЬ	

Наскрізнi вміння

- 1
•*уміння читати і розуміти прочитане*
- 2
•*уміння висловлювати думку усно і письмово*
- 3
•*критичне мислення*
- 4
•*здатність логічно обґрунтовувати позицію*
- 5
•*виявляти ініціативу*
- 6
•*творити*
- 7
•*вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення*
- 8
•*уміння конструктивно керувати емоціями*
- 9
•*застосовувати емоційний інтелект*
- 10

Дидактика

– (грецьк. didaktikos – повчальний) – галузь педагогіки, яка вивчає теорію освіти і навчання, його закономірності, функції, категорії, форми і методи.

*** На сьогодні дидактика
відповідає на 3
питання:**

- 1) для чого вчити? (зміст освіти);**
- 2) як навчити? (методи і принципи);**
- 3) як вчитися? (методи і прийоми самостійної діяльності).**

ДИДАКТИКА

МЕТОДИКА

ЯН АМОС КОМЕНСЬКИЙ (1592-1670)

«Велика
дидактика»
(1632)

* Структура дисципліни

- Дидактика
 - Принципи навчання
 - Функції навчання
 - Методи навчання
 - Форми навчання
 - Типи навчання
 - Технології навчання

*** Технологія**
(грецьк. «**technē**» – мистецтво,
майстерність +
«**logos**» – поняття, вчення).

Технологія – науково й/або практично
обґрунтована система діяльності,
застосовувана людиною з метою
перетворення середовища,
виробництва матеріальних або
духовних цінностей.

Технологія

► це система
запропонованих наукою
алгоритмів, способів,
засобів вирішення
поставлених завдань.

Сучасні технології

• Сучасні технології

- Соціальні
- Освітні
 - Педагогічні
 - Навчання
- Виховання

- Виробничі

Освітня технологія

▶ Відображає загальну стратегію розвитку освіти, єдиного освітнього простору.

▶ Такими освітніми технологіями є концепції освіти, освітні закони, освітні системи.

Педагогічна технологія

- ▶ Відображає тактику реалізації освітніх технологій за наявності певних умов та незалежно від конкретного навчального предмета.**

Технологія навчання

- ▶ **Моделює шлях освоєння конкретного навчального матеріалу (поняття) в межах відповідного навчального предмета, теми, питання.**
- ▶ **Є наближеною до окремої методики.**

**ПЕДАГОГІЧНА
ТЕХНОЛОГІЯ — це
своєрідний алгоритм дій,
правильне виконання яких
та ще у заданій
послідовності повинно
привести до запланованого
кінцевого результату**

ІСТОТНІ ОЗНАКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ:

- **КОНЦЕПТУАЛЬНІСТЬ;**
- **СИСТЕМНІСТЬ;**
- **МОЖЛИВІСТЬ УПРАВЛІННЯ;**
- **ЕФЕКТИВНІСТЬ;**
- **ВІДТВОРЮВАНІСТЬ;**
- **ВІЗУАЛІЗАЦІЯ.**

СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СИСТЕМИ:

- **цілі навчання;**
- **психологічна закономірність засвоєння матеріалу;**
- **способи діяльності вчителя;**
- **способи діяльності учнів;**
- **ступінь досягнення мети навчання.**

Класифікація педагогічних технологій

- За рівнем застосування
 - Загальнопедагогічні
 - Предметні
 - Локальні та модульні

Класифікація педагогічних технологій

• За провідним чинником психічного розвитку

- Біогенні
- Соціогенні
- Психогенні

Класифікація педагогічних технологій

- За філософською основою
 - Матеріалістичні та ідеалістичні
 - Діалектичні та метафізичні
 - Наукові та релігійні
 - Гуманістичні та антигуманні тощо

Класифікація педагогічних технологій

- За типом організації та управління пізнавальною діяльністю
- структурно-логічні
 - інтеграційні
- ігрові
- комп'ютерні
- діалогові
 - тренінгові

Класифікація педагогічних технологій

•За ставленням до дитини

•авторитарні

•дидактоцентристські

•особистісно орієнтовані

Особистісно орієнтовані технології

• Гуманно-особистісні

- Співробітництва
- Вільного виховання

ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Пояснювально-ілюстративна

Програмована

Групова

Розвивальна

Технологія формування творчої особистості

Проблемна

Модульно-рейтингова

Технологія навчання як дослідження

Диференційована

Нові інформаційні технології

Інноваційні технології навчання

**Інтерактив
ні
технології
навчання**

**Технологія
проєктного
навчання**

**Комп'ютерні
технологі
ї**

Педагогічні технології

- 1. Технологія особистісно орієнтованого навчання.**
- 2. Інтерактивні технології навчання.**
- 3. Проєктна технологія.**
- 4. Технологія розвитку критичного мислення.**
- 5. Технології навчання у співробітництві.**
- 6. Технологія розвивального навчання.**
- 7. Технології формування творчої особистості.**
- 8. Технологія проблемного навчання.**
- 9. Технологія колективного творчого виховання. Та інші.**

Авторські технології навчання:

- 1. Проблемне навчання (Дж. Дьюї).**
- 2. Технологія інтенсифікації навчання на основі знакових моделей навчального матеріалу (В.Шаталов).**
- 3. Перспективно випереджувальне навчання з коментованим управлінням (С. Лисенкова).**
- 4. Диференційоване навчання (М. Гузик, І. Закатова).**
- 5. Технологія індивідуалізації навчання: метод проєктів, батьківська система (І. Унт, А. Границька, В. Шадриков та інші).**

Авторські технології навчання:

- 6. Технологія програмованого навчання: блочне навчання, модульне навчання (Б.Скінер, Н. Краудер).**
- 7. Укрупнення дидактичних одиниць (П. Ерднієв).**
- 8. Поетапне формування розумових дій (Л. Виготський, П. Гальперін, Н. Талізїна).**
- 9. Оптимізація процесу навчання (Ю. Бабанський).**
- 10. Система розвивального навчання (Л.Занков).**
- 11. Технологія розвивального навчання (Д. Ельконін – В.Давидов).**

Інструментарій педагогічних технологій (М.В.Коновалова та інші)

- За джерелом та способами передання інформації**
- Інформаційно-комунікаційні**
- Практичні**
- Наочні**
- Словесні**

Інструментарій педагогічних технологій (М.В.Коновалова та

- **За характером і рівнем пізнавальної діяльності учнів**
- **Методи готових знань**
 - Словесно-догматичні;
 - Пояснювально-ілюстративні;
 - Репродуктивні
- **Дослідницькі методи**
 - Проблемні;
 - Частково-пошукові;
 - Евристичні

Інструментарій педагогічних технологій (М.В.Коновалова та інші)

- За характером діяльності учнів
 - Активні
 - Пасивні
 - Творчі

Інструментарій педагогічних технологій (М.В.Коновалова та інші)

- Залежно від характеру дидактичних завдань
 - Методи набуття ЗУН
 - Методи формування СРД, СДП
 - Методи формування СТЯ
 - Методи закріплення
 - Методи контролю
 - Методи повторення
 - Методи самостійної домашньої роботи

Інноваційні методи навчання

- Метод портфоліо**
- Метод проблемного викладу**
- Метод проєктів**
- Проблемно-пошукові методи**
- Проблемне навчання**
- Творчі проєкти**

Інтерактивні методи навчання

• **Групові**

- Дискусійні

- Ігрові

- Тренінг-методи

• **Індивідуальні:**

- - Виконання практичних завдань;

- - Тренування

Дискусійні методи навчання

- Аналіз ситуації морального вибору
- Групова дискусія
- Презентація
- «Мозковий штурм»
- Обговорення
- Дебати
 - Розбір інцидентів із практики («метод кейсів»)

Ігрові методи навчання

- **Організаційно-діяльнісна гра**
- **Операційна гра**
- **Ділова гра**
- **Дидактична гра**
- **Сюжетно-рольова гра**

Тренінг-методи

- Соціально-психологічний тренінг
- Психотехнічні ігри
- Тренінг ділового спілкування

Нові технології навчання

- ▶ Лепбук – порівняно новий засіб навчання, який правильніше визначити як особливу форму організації навчального матеріалу.

Лепбук «Весна»